

G A S E T A

DEL CORREGIMENT DE GERONA,

DEL DIJOUS, 12 DE JULIOL DE 1810.

Exèrcit de Portugal.

Lo Príncep de Essling, lo 31 maig, tenia son quartel general à Salamanca. Lo Duch de Elchingen fa lo siti á Ciudad-Rodrigo. Los atinxeraments se tenen de obrir als primers de juny. Las plujas que no han parat de càurer ab gran abundancia, desde al principi de maig han retardat los preparatius del siti.

Lo exèrcit Inglés té son quartel-general à Almeida; sa dreta à Abrantes, y sa esquerra à Duero.

Lo exèrcit Frances y lo exèrcit Inglés están separats per paisos difícils, per ara no ha succehit ningun lance.

IMPERI FRANCES.

Paris, 22 de juny.

La festa que S. E. lo Ministre de la guerra tingué lo honor de donar ahir à LL. MM., no y ha res millor à desitjar per la sua gracia y magnificencia. Las illuminacions

brillants aclaraban lo passetx y los carrers cercants. Se habia disposat en lo jardí del Ministre una inmensa galería elegantment adornada, per los emblemas que decoraban la sala y asenyalaban guerreros apoiats sobre sos escuts. Las armas de Fransa y de Austria estaban posadas sobre los escuts frente del trono. S. M. la Emperatris ballà ab lo príncep Vi-Rey. Lo Emperador se ha dignat parlar ab carinyo à major part de las damas. LL. MM. se retiraren à mitja nit, y cadaren molt satisfetas; habian arribat à deu horas, y la vetlla habian comensat per la representació de una obra exècutada per los actors del teatro Frances y de la ópera còmica. Lo autor, lo Senyor Chazet, ha tingut lo honor de presentar sa pessa à S. M. lo Emperador, lo qual se ha dignat rébrerla ab agrado. Lo ball se ha prolongat fins à la matinada. En una paraula, lo mes gran elogi que se pot fer de esta festa brillant, es que tothom la ha trobada digne dels Héroes que ne eran lo obgete.

No sè sap qual fou lo motiu perquè los

còmichs. Francesos retardaren, àntes de ahir, dos horas la abertura de son teatro; axó exítá la impaciencia del públich en gran manera. Pues per quin motiu los actors, que tenian permes de comensar per la pessa petita, no aprofitaren lo permis? Ells han ofes al públich, que debian respectar. Nosaltres desitgem sincerament que esta falta sia la última.

—Madama Ferlendis donará, lo 2 de juliol à la sala Olimpi, un gran concert vocal y instrumental. Se oirá al senyor Ferlandis, professor de clarinet y trompa de cassa, junt ab altres artistas. Madama Ferlendis ferá lo paper de Ulisse.

—Se posa avuy al entorn del cor de la iglesia, de Nostra Senyora las mes hermosas tapisserías de Gobelins. Quedarán expoadas per tant quant durará la festa del Corpus.

—Lo favor especial que S. M. ha dignat acordar à la societat Materna, fa créuer que lo públich apendrà ab algun interes quals han estats los principis de un establiment consignat á tants alts destinos.

Una mare de familia, madama de Fourgetet, filla del célebre advocat de Outremont, vivament conmoguda de la desgracia de las criaturas abandonadas, y la que habia estat testimoni de la insufissencia dels socorros y del molt número que tenia lo hospici de las criaturas bastardas, proposá de suplir à las didas, lo número de las quals era impossible de esser sufficient à lo de las criaturas, per donas de edat, que se encarregarán, ab las matexas condiciones que las didas, de aquellas criaturas que será impossible procuralsi didas, y los alimentarán ab llet de boca, salvantlos à lo ménos per est medi del mes gran de los perills, quedarse en lo hospici, que despues de una fatal experiencia, habia estat regonegut com un estat mortal de ells; però qualsevol atenció que se hagues dat à la construcció del carruatge per transportar estas criaturas dins de barsols pengats, qualsevol que sien las casas de familias à las quals se confian, y los que se los hagian adoptats, la mort

de un gran número de estas criaturas affligia son cor.

Sempre ocupada del matex obgecte, ella fixá sas ideas al establiment del hospici. Sant Vicens de Paul lo habia destinat per los bastardos abandonats; però despues, la miseria y la corrupció foren causa que se hi posaren criaturas legítimas. De esta consideració ne sortí que los parents prengueren la idea de cumplir ab sos debers, pagant à las mares los desitgs que la naturalesa reclama de ellas à favor de sos fills.

Axó sucché à las donas, y particularment las mares de familia, que foren solament las que han concebit y criat esta honrosa idea, formaren sa primera junta; ella proposá una subscripció; no volgué noms falsos, sinó los propis al nexament. Lo esperit no debia entrar per res en una obra inspirada per lo amor maternal. La dominació fou simple, los reglaments plens de sabiduría, y lo succes mes rápido del que se podia esperar. Un gran número de mares, socorregudas al moment de sos parts, reberen durant dos anys lo preu de la llet y dels cuidados que ellas donaban à sos propis fills; y lo hospici dels bastars comensá à pèrder una disminució sensible en lo número de criaturas ilegítims que sen havian extrer.

La fundadora de la caritat maternal habia volgut que ninguna criatura no fos emmesa als socorros, que la paga entera que se li habia destinat no fos existent en la caixa. Aquesta sabia prevenció ha fet evitar los inconvenients que haurian pogut resultar de la cessació de los socorros à la época de la revolució. Los engatxaments presos foren replerts fins à la fi; y la institució, àntes suspesa que destruida, fou restablida, alguns anys ha per algunas damas que ne eran membres desde son origen. La fundadora de est establiment no si encontraba en aquell instant; ella ploraba dins son retiro la perdua de son marit, y la ruina de sa familia, víctimas del tribunal revolucionari.

—La societat Epicuriana del Caveau-Moderne reunida en lo Roch Cancalo, ha ce-

lebrat dos dias ha unas festas que se repetexen lo dia 20 de cada mes. Aquesta fou consagrada á son president, lo Sor Laujon, membre del institut, decano de los poetas francesos, y un dels mes amables dexebles de Anacreon y de Epicuro. Las cantatas y tocatas de música foren exècutadas per una reunió de artistas los mes distingits de la capital. En particular se notan entre ells Federic Duvernoy, Chénard, Batiste, Morin, Piccini . . . . . etc. Entre las pessas de cant , se nora una éstrofa extreta de una cantata del senyor Philippon de la Madelene. Lo autor ha fet molt elogi à favor del senyor Laujon.

—Lo cos municipal de Paris acaba de pèrdre la persona del senyor Marigner, adjunt de Batlle de la tercera rodalia. Ell ha estat molt conegut y considerat en la administració de rendas; y havent complert ab distinció diversas plassas, com es, per comissió, la de Tesorer general de colonias; la de primer comissari del tresor real durant vint y cinch anys; y en últim lloch, la de receptor general de rendas à la generalitat de Paris. Sobre sa reputació de activitat y de talent, un ministre en al qual las dos administracions y los successos y las desgracias, han ocupat llarch temps la fama, habia desitjat associarlo à sos treballs; però lo senyor Marigner estimant mes unas amistats, feu lo sacrifici de son adelantament à la amistat y à la regonexensa. Vigoros en lo treball, era encara mes zelos per obligar, y aparexia se multiplicaba per esser útil. Est per causa de seguir esta inclinació haventse escapat de la destrucció revolucionari, acceptá gratuitamente las funcions de president del comitato de beneficencia de sa divisió y en seguida la de adjunt de Batlle. Lo senyor Rousseau, cavaller del Imperi y Batlle de la tercera rodalia, acaba de pronunciar sobre la tomba de son collega y de son amic un discurs trist, de un gran preu per sa simplicitat y sa veritat, y que ha estat, ab molt interès, recullit per los fills del senyor Marigner, per sa familia, de la qual era molt estimat.

Compte rendit à S. M. I. de una experiencia molt satisfactoria, sobre lo sucre de raims, fabricat per lo senyor Fouques.

S I R E,

Jo he donat compte à V. M. dels successos obringuts per lo senyor Parmenter, que ha donat provas molt útils à la perfecció del axarob de raims y li ha donat la propietat de remplassar en moltas preparacions medicinals y domésticas, lo sucre de canya. V. M. se ha dignat ordenar que se fes us de éll en sa casa, y ne ha paregut satisfeta. Avuy jo acabo de fixar sa atenció sobre resultats mes importants.

Lo senyor Proust químic habil, ha extret del axarob de raims un sucre congre; lo senyor Fouques ha trobar lo modo de ferlo blanch y darli, no lo brillant però sí la consistencia y lo color del sucre de canyas. Jo he convocat una comissió composta dels senyors Bertollet, Chaptal, senadors y membres del institut; Parmentier y Vaugelin, membres del Institut, y Proust; lo sucre del senyor Fouques ha estat posat bax son exàmen. Aquesta comissió judicant que esta substancia era digne de mes llarga atenció, despues de haver fet algunas probas sobre la substancia mateixa sens ninguna preparació, ha pensat que era essencial sobre tot de regonèxer quins eràn sos efectes en las diferentas mesclas, en diversas proporcions.

La comissió se ha suspes, en seguida se ha reunit de nou en lo ministeri, lo dia 12 del corrent mes.

Habia fet preparar cremas, compostos de fruyta y glassats, ab sucre de canya y ab sucre de raims. Cada una de las preparacions del sucre de raims era en número de tres, contenint gradualment lo un lo doble, lo altre lo tripble, y la tercera lo quadruple de sucre de la preparació en lo sucre de canyas. Ha estat probat, 1.º que las cremas, los glassats y los compostos que contenian lo triple y lo quadruple de suca de raims eran infinitament massa ensucrats. 2.º Que

los mateixos materials contenint lo doble de sucre de raïms eran un poch ménos dolsos que los de la mateixa naturalesa que no contenian mes que una dosa de sucre de canyas. 3.º Que la proporció del sucre de raïms corresponent à sucre de canyas devia esser de un poch ménos de dos y un quart contra un. 4.º Que las cremas y los glassats tenian un sabor perfet, y comparable à lo de las mateixas preparacions del sucre de las canyas, sens ningun regust: lo color solament es un poch diferent; però sens tenir res de desagradable à la vista. Los glassats eran un poch ménos presos, però avó pot s r, dependia de la manipulació 5.º Que los compostos estaban axí ben proporcionats y que se podian menjar y presenta se à qualsevol taula.

Jo he fet preparar café, llimonada y orxata ab sucre de canyas y ab de raïms. La orxata y la llimonada del sucre de raïms, ha tingut la doble proporció que lo sucre de canyas, y ha paregut comparable per la mateixa dolsó del sucre de canyas. Lo color es un poch mes oscar; lo thé se ha robat molt bó, y no havia perdut res de son delicat perfum. Lo café ha aparegut inferior en al café ordinari, però es estat mal preparat, y endulcit ab sucre de canyas, era ménos bó del que es ordinariamente. Me ocupo en fer fabricar novyas quantitats de sucre per fer altres observacions, y propagar un descubrimient lo resultat del qual es molt important. Lo senyor Fouques assegura que son sucre se pot véndrer à un franc y algunas centimas, encara que sos instruments son imperfects, y no li permeten de fabricar cada vegada mes que tres petites quantitats.

Lo sucre de que jo he parlat à V. M. ha surtit dels raïms cerca de Paris. Es certíssim que dels raïms de mitgdié ne surtirian encara los resultats molt mes abantatjosos. Jo escriuré à los perfets dels departaments meridionals, y allavons se podrà fer conéxer lo success ja obtingut, cmpenyantlos que

lo facian públicar per fer determinar los propietaris de vinyas ó altres especuladors útils per fer gran cantitat de axarob.

La administració espergirà lo us en los hospicis y en los establiments públics.

Encarrego à los perfets de proposarme los encorrajaments locals que creurán los mes propis de tréurer los grans resultats que nosaltres traurem de la dependencia del estranger, per un dels principals obgetes de nostre consum, y que tindrà una influencia tan segura, si se continua en la balansa de nostre comers.

Jo so ab lo mes profundo respecte

S I R E,

De V. M. I. y R.

Lo subgete lo mes fidel y lo mes humil,
firmat *Montalivet*.

CATALUNYA.

Castelló de Ampurias, 14 de juny

Lo primer regiment de línea napolitá ha rebut las banderas que li ha enviat S. M. lo Rey de las Dos-Sicilias. Se ha celebrat aquesta cerimonia ab tota la pompa y solemnitat que se pot pensar.

Las autoritats del poble y un número considerable de habitants, assistiren à la benedició que celebrá lo capellá del Regiment. Lo senyor príncep Pignatelli-Strongoli, general de divisió, ajudant-de-camp del Rey, comandant de la divisió napolitana de Espanya, vingué en esta vila acompanyat del senyor Pepe, xefe de son estat-major y de tots los oficials que lo componen. En la vetllada, todas las casas habitadas per los senyors oficials eran iluminadas. Hi ha hagut un ball brillant, en lo qual han assistit todas las damas del Poble y de la Comarca. Es estat un die de alegría per tot lo Regiment y Poble, y un espectacle de consol véurer la unió que regna entre las tropas y los habitants, en un paratge que no hi ha molt temps era lo teatro de tots los horrors de la guerra civil.

GERONA, EN LA IMPRENTA DEL EJERCIT Y DEL GOVERN
GENERAL DE CATALUNYA.